

نامه یعقوب

در این نامه، یعقوب که برادر عیسی مسیح و اسقف کلیسای اورشلیم بود، به کسانی که مسیحی شده بودند می نویسد که کافی نیست کسی ادعا کند به خدا ایمان دارد و مسیحی است، بلکه باید با رفتارش این را ثابت کند. رفتار مسیحی آن است که متکی بر دستورات خدا باشد، و مسیحی کسی است که هر چه خدا فرموده است انجام دهد.

نظر خدا بزرگ و سربلند هستند.^{۱۱} مسیحیان ثروتمند نیز نباید خود را بزرگ بدانند، بلکه باید شاد باشند که ثروت این دنیا، گنج واقعی آنان نیست، زیرا ثروت این دنیا مانند گلی است که بعد از مدتی، در اثر تابش آفتاب سوزان، زیبایی خود را از دست می دهد و پژمرده می شود. بلی، شخص ثروتمند نیز چنین است؛ پس از اندک زمانی می میرد و هر آنچه انجام داده، بی ثمر می ماند.

وسوسه از جانب خدا نمی آید

^{۱۲} خوشبختانه حال کسی که آزمایشهای سخت زندگی را متحمل می شود، زیرا وقتی از این آزمایشها سربلند بیرون آمد، خداوند تاج حیات را به او عطا خواهد فرمود، تاجی که به تمام دوستداران خود وعده داده است.

^{۱۳} وقتی کسی وسوسه شده، بسوی گناهی کشیده می شود، فکر نکند که خدا او را وسوسه می کند، زیرا خدا از گناه و بدی بدور است و کسی را نیز به انجام آن، وسوسه و ترغیب نمی کند.^{۱۴} وسوسه یعنی اینکه انسان فریفته و مجذوب افکار و امیال ناپاک خود شود.^{۱۵} این افکار و امیال ناپاک، او را به انجام کارهای گناه آلود می کشاند؛ و این کارها نیز منجر به مرگ می گردند، که همانا مجازات الهی است.^{۱۶} پس ای برادران عزیز، در این مورد اشتباه نکنید.^{۱۷} از جانب خدا فقط مواهب نیکو و کامل به ما می رسد، زیرا او آفریننده همه روشنایی هاست و خدایی است تغییرناپذیر.^{۱۸} او چنین اراده فرمود که ما را بوسیله پیام انجیل، زندگی تازه ببخشد تا ما نخستین فرزندان

یعقوب، خدمتگزار خدا و عیسی مسیح خداوند، به مسیحیان یهودی نژاد که در سراسر جهان پراکنده اند، سلام و درود می فرستد.

شادی در سختی ها

^۲ برادران عزیز، وقتی مشکلات و آزمایشهای سخت از هر سو بر شما هجوم می آورند، بسیار شاد باشید،^۳ زیرا در آزمایش و سختی هاست که صبر و تحملتان بیشتر می شود.^۴ پس بگذارید صبرتان فزونی یابد و نکوشید از زیر بار مشکلات شانه خالی کنید، زیرا وقتی صبرتان به حد کمال رسید، افرادی کامل و بالغ خواهید شد و به هیچ چیز نیاز نخواهید داشت.^۵ اما اگر کسی از شما طالب حکمت و فهم برای درک اراده و خواست خداست، باید دعا کند و آن را از خدا بخواهد؛ زیرا خدا خرد و حکمت را به هر که از او درخواست کند، سخاوتمندانه عطا می فرماید بدون اینکه او را سرزنش نماید.^۶ اما وقتی از او درخواست می کنید، شک به خود راه ندهید، بلکه یقین داشته باشید که خدا جواب دعایتان را خواهد داد؛ زیرا کسی که شک می کند، مانند موجی است در دریا که در اثر وزش باد به اینسو و آنسو رانده می شود.^۷ چنین شخصی، هرگز نمی تواند تصمیم قاطعی بگیرد. پس اگر با ایمان دعا نکنید، انتظار پاسخ نیز از خدا نداشته باشید.

فقر و ثروت

^۹ مسیحیانی که از مال این دنیا بی بهره هستند، نباید خود را حقیر پندارند، بلکه باید شاد باشند زیرا در

یعقوب / ۲

وارد شود؛^۳ و شما به آن ثروتمند توجه بیشتری نشان دهید و بهترین جا را به او تعارف کنید، اما به آن فقیر بگویید: «برو آنجا بایست یا اگر می‌خواهی، روی زمین بنشین!»^۴ آیا این نشان نمی‌دهد که شما ارزش اشخاص را از روی دار و ندارشان می‌سنجید؟ بنابراین انگیزه‌هایتان نادرست هستند.

^۵ برادران عزیز، به من گوش دهید: خدا مردم فقیر را برگزیده تا در ایمان ثروتمند باشند و از برکات ملکوت خدا برخوردار گردند، ملکوتی که خدا به دوستداران خود وعده داده است.^۶ با اینحال، شما فقیر را حقیر می‌شمارید. آیا فراموش کرده‌اید که همین ثروتمندان هستند که حقتان را پایمال می‌کنند و بعد شما را به دادگاه نیز می‌کشاند؟^۷ اغلب همین افراد هستند که عیسی مسیح را مسخره می‌کنند، یعنی همان کسی را که نام شریفش بر شما قرار دارد.

^۸ چقدر خوب می‌شد همواره این حکم خداوندان را اطاعت می‌کردید که می‌فرماید: «همسایه خود را دوست بدار، به همان اندازه که خود را دوست می‌داری.»^۹ اما وقتی از ثروتمندان طرفداری می‌کنید، این حکم خداوندان را زیرپا می‌گذارید و به این ترتیب، مرتکب گناه می‌شوید.^{۱۰} کسی که همه احکام خدا را مو به مو اجرا کند، ولی در یک امر کوچک مرتکب اشتباه شود، به اندازه کسی مقصر است که همه احکام خدا را زیرپا گذاشته است.^{۱۱} زیرا همان خدایی که گفت: «زنا نکنید»، این را نیز گفت که «قتل نکنید». پس اگر زنا نکنید، اما مرتکب قتل شوید، بهر حال از حکم خدا سرپیچی کرده‌اید و در برابر او مقصر می‌باشید.

^{۱۲} خدا شما را روزی داوری خواهد فرمود تا مشخص شود آیا به خواست مسیح عمل کرده‌اید یا نه. پس مواظب اعمال و افکار خود باشید؛^{۱۳} زیرا بر کسی که در این دنیا رحم نکرده است، رحم نخواهد شد؛ اما اگر نسبت به مردم، رحیم بوده باشید، آنگاه رحمت الهی بر داوری او چیره خواهد شد.

رابطه میان ایمان و عمل

^{۱۴} برادران عزیز، چه فایده‌ای دارد که بگویید «من

عمل کردن به کلام خدا

^{۱۹} برادران عزیز، به این نکته توجه کنید: بیشتر گوش بدهید، کمتر سخن بگویید، و زود خشمگین نشوید.^{۲۰} زیرا خشم نمی‌گذارد آنطور که خدا می‌خواهد، خوب و درستکار باشیم.

^{۲۱} بنابراین، هر نوع ناپاکی و عادت زشت را که هنوز در وجودتان باقی است، از خود دور کنید؛ و با فروتنی کلام خدا را که در دلتان کاشته شده است، پذیرید، زیرا این کلام قدرت دارد جانهای شما را نجات بخشد.^{۲۲} اما فراموش نکنید که این کلام را نه فقط باید شنید، بلکه باید به آن عمل کرد. پس خود را فریب ندهید،^{۲۳} زیرا کسی که کلام را فقط می‌شنود ولی به آن عمل نمی‌کند، مانند شخصی است که صورت خود را در آینه نگاه می‌کند؛^{۲۴} اما به محض اینکه از مقابل آینه دور می‌شود، چهره خود را فراموش می‌کند.^{۲۵} اما کسی که به کلام خدا که قانون کامل آزادی بشر است، توجه داشته باشد، نه تنها آن را همیشه بخاطرخواهد داشت، بلکه به دستوراتش نیز عمل خواهد کرد، و خدا عمل او را برکت خواهد داد.^{۲۶} هر که خود را مسیحی می‌داند، اما نمی‌تواند بر زبان تند خود مسلط باشد، خود را گول می‌زند و مذهب او پیشیزی ارزش ندارد.^{۲۷} در نظر خدای پدر، مسیحی پاک و بی‌عیب کسی است که به کمک یتیمان و بیوه‌زنان می‌شتابد، و نسبت به خداوند وفادار می‌ماند و خود را از آلودگیهای دنیا دور نگاه می‌دارد.

دوری از تبعیض

۲ برادران عزیز، چگونه می‌توانید ادعا کنید که از آن عیسی مسیح، خداوند پر جلال هستید، درحالی‌که از ثروتمندان طرفداری می‌کنید و فقرا را پست می‌شمارید؟

^۲ فرض کنید شخصی به کلیسای شما بیاید که لباس گرانبها بر تن و انگشترهای طلایی بر انگشتانش دارد؛ و در همان لحظه، شخصی فقیر با لباس‌های کتیف نیز

دیگر به سلامت روانه نمود. ^{۲۶} خلاصه، همانطور که بدن بدون روح، مرده است، ایمانی هم که اعمال نیک به بار نیاورد، مرده است.

خطرات زبان

۳ برادران عزیز، سعی نکنید اشتباهات دیگران را فوری به ایشان گوشزد کنید، زیرا همه ما دچار اشتباه می شویم؛ و ما معلمین دینی که احکام خدا را می دانیم، اگر مرتکب اشتباه گردیم، شدیدتر از دیگران مجازات خواهیم شد.

اگر کسی بتواند بر زبان خود مسلط شود، قادر خواهد بود در سایر موارد نیز بر خود مسلط باشد. ^۳ اسبی بزرگ را با دهنه ای کوچک مطیع خود می سازیم و او را به هر جا که بخواهیم می بریم. ^۴ یک شکران کوچک، کشتی بزرگ را به هر سو که خواست ناخدا باشد، هدایت می کند حتی اگر بادی شدید بوزد.

^۵ زبان نیز در بدن، عضوی کوچک است، ولی چه خسارات سنگینی می تواند به بار آورد. یک جنگل عظیم را می توان با یک جرقه کوچک به آتش کشید. ^۶ زبان همچون زبانه آتش است؛ لبریز از شرارت می باشد و تمام بدن را زهرآلود می کند؛ آتشی است که از جهنم می آید و می تواند تمام زندگی را به نابودی بکشد.

^۷ انسان توانسته است هرگونه حیوان وحشی، پرنده، خزنده و جاندار دریایی را رام کند، و بعد از این نیز رام خواهد کرد. ^۸ اما هیچ انسانی نمی تواند زبان را رام کند. زبان همچون مار سمی، همیشه آماده است تا زهر کشنده خود را بیرون بریزد. ^۹ با آن، لحظه ای پدر آسمانی مان خدا را شکر می کنیم و لحظه ای دیگر مردم را که شبیه خدا آفریده شده اند، نفرین می کنیم. از دهانمان هم برکت جاری می شود، هم لعنت. برادران عزیز، نباید چنین باشد. ^{۱۱} آیا امکان دارد از یک چشمه، ابتدا آب شیرین بجوشد و بعد آب شور؟ ^{۱۲} آیا می توان از درخت انجیر، زیتون چید؟ یا از تاک، می توان انجیر چید؟ نه! به همین ترتیب، از چاه شور، نمی توان آب شیرین و گوارا

ایمان دارم و مسیحی هستم»، اما این ایمان را از طریق کمک و خدمت به دیگران نشان ندهید؟ آیا این نوع ایمان می تواند باعث رستگاری شود؟ ^{۱۵} اگر دوستی داشته باشید که محتاج خوراک و پوشاک باشد، ^{۱۶} و به او بگویید: «برو بسلامت! خوب بخور و خودت را گرم نگهدار»، اما خوراک و پوشاک به او ندهید، چه فایده ای دارد؟ ^{۱۷} پس ملاحظه می کنید ایمانی که منجر به اعمال خیر نگردد، و با کارهای نیک همراه نباشد، اصلاً ایمان نیست، بلکه یک ادعای پوچ و تو خالی است.

^{۱۸} این ایراد، بجا خواهد بود اگر کسی بگوید: «شما می گوید که راه رسیدن به خدا، فقط ایمان است و بس! اما من می گویم که اعمال نیک نیز مهم است. زیرا شما بدون اعمال نیک نمی توانید ثابت کنید که ایمان دارید. اما همه می توانند از روی اعمال و رفتار من، ببینند که من ایمان دارم.»

^{۱۹} ممکن است کسی به خود ببالد و بگوید: «من ایمان دارم که خدا یکی است!» چنین شخصی باید بخاطر داشته باشد که دیوها نیز به این ایمان دارند، چنان ایمانی که از ترس به خود می لرزند! ^{۲۰} ای نادان! آیا نمی خواهی درک کنی که ایمان بدون انجام اراده خدا، بی فایده و بی ثمر است؟ بلی، ایمانی که اعمال خیر به بار نیاورد، ایمان واقعی نیست.

^{۲۱} مگر به یاد نداری که جدمان ابراهیم نیز بسبب اعمال خود در نظر خدا عزت یافت؟ چون او حاضر شد پسر خود اسحاق را برای خدا قربانی کند. ^{۲۲} پس می بینید که ایمان او به خدا باعث شد که او از خدا کاملاً اطاعت کند؛ در واقع، ایمان او با اعمال و رفتارش کامل گردید. ^{۲۳} از اینرو، نتیجه همان شد که کتاب آسمانی می فرماید: «ابراهیم به خدا ایمان آورد و مقبول او واقع گردید، و حتی «دوست خدا» نامیده شد.»

^{۲۴} پس می بینید که انسان علاوه بر ایمان، بوسیله اعمال خود نیز رستگار می گردد.

^{۲۵} «راحاب» فاحشه نیز نمونه دیگری است برای این موضوع. او در اثر اعمال خود رستگار شد، زیرا مأموران قوم خدا را پناه داد و بعد، ایشان را از راه

دشمنان شوهرشان عشق می‌ورزند. آیا متوجه نیستید که اگر با دشمنان خدا، یعنی لذت‌های ناپاک این دنیا دوستی نمایید، در واقع با خدا دشمنی می‌کنید؟ پس هر که می‌خواهد از خوشی‌های ناپاک این دنیا لذت بجوید، دیگر نمی‌تواند دوست خدا باشد.^۵ تصور می‌کنید که کتاب آسمانی بیهوده می‌گوید که روح خدا که خداوند او را در وجود ما ساکن کرده است، آنقدر به ما علاقه دارد که نمی‌تواند تحمل کند که دل ما جای دیگری باشد؟^۶ اما نباید فراموش کرد که خدا قدرت لازم برای ایستادگی در مقابل این خواسته‌های گناه‌آلود را به ما عطا می‌فرماید. از اینرو، کتاب آسمانی می‌فرماید: «خدا به شخص فروتن قوت می‌بخشد، اما با شخص متکبر و مغرور مخالفت می‌کند.»

^۷ بنابراین، خود را با فروتنی به خدا بسپارید، و در برابر شیطان ایستادگی کنید تا از شما دور شود.^۸ به خدا نزدیک شوید، تا او نیز به شما نزدیک شود. ای گناهکاران، دستهای گناه‌آلود خود را بشوید و دل خود را فقط با عشق الهی لبریز سازید تا پاک‌گردد و نسبت به خدا وفادار بماند.^۹ برای اعمال اشتباه خود، اشک بریزید و ماتم کنید، و در عمق وجودتان غمگین و ناراحت باشید؛ به جای خنده، گریه کنید، و به جای شادی، سوگواری نمایید.^{۱۰} زمانی که به ناچیزی و کوچکی خود در مقابل خدا پی بردید، آنگاه خدا شما را سرافراز و سربلند خواهد ساخت.

داوری از آن خداست

^{۱۱} برادران عزیز، از یکدیگر بدگویی نکنید و ایراد نگیرید و یکدیگر را محکوم ننمایید. زیرا اگر چنین کنید، در واقع از احکام خدا ایراد گرفته و آن را محکوم کرده‌اید. اما وظیفه شما قضاوت درباره احکام خدا نیست، بلکه اطاعت از آن.^{۱۲} فقط آن کسی که این احکام را وضع کرد، قادر است به درستی در میان ما داوری کند. تنها اوست که می‌تواند ما را نجات دهد یا هلاک کند. پس شما چه حق دارید که درباره دیگران داوری کنید و از ایشان خرده بگیرید؟

خرد آسمانی

^{۱۳} اگر خود را خردمند و حکیم می‌دانید، باید همواره مهربان و نیکوکار باشید؛ و اگر بسبب داشتن اینگونه اعمال به خود نبالید، آنگاه براستی خردمند می‌باشید.^{۱۴} اما اگر در زندگی تان کینه و حسادت و خودخواهی وجود دارد، بیهوده سنگ عقل و خرد را به سینه نزنید، که این بدترین نوع دروغ می‌باشد؛^{۱۵} زیرا در آن خرد و حکمتی که خدا می‌بخشد، اینگونه صفات ناپسند وجود ندارد، بلکه اینها دنیوی، غیر روحانی و شیطانی هستند.^{۱۶} در واقع، هر جا که حسادت و جاه‌طلبی وجود دارد، هرج و مرج و هرگونه شرارت دیگر نیز بچشم می‌خورد.

^{۱۷} اما خرد و حکمتی که از آسمان می‌باشد، در وهله اول پاک و نجیب است، و بعد صلح‌جو و مؤدب و ملایم؛ حاضر به گفتگو با دیگران و پذیرش نظرات ایشان است؛ لبریز از دلسوزی و اعمال نیک بوده، صمیمی و بی‌ریا و بی‌پرده می‌باشد.^{۱۸} آنانی که صلح‌جو هستند، بذریصلح می‌کارند و نیکی و خیر درو می‌کنند.

نتیجه آرزوهای ناپاک این دنیا

۴ علت جنگ و دعوای شما چیست؟ آیا علت آنها، آرزوهای ناپاکی نیست که در وجود شما منزل دارد؟^۲ در حسرت چیزی بسر می‌برید که ندارید؛ پس دستتان را به خون آلوده می‌کنید تا آن را به چنگ آورید. در آرزوهای چیزهایی هستید که متعلق به دیگران است، و شما نمی‌توانید داشته باشید؛ پس به جنگ و دعوا می‌پردازید تا از چنگشان بیرون بکشید. علت اینکه آنچه می‌خواهید ندارید، اینست که آن را از خدا درخواست نمی‌کنید.^۳ وقتی هم درخواست می‌کنید، خدا به دعایتان جواب نمی‌دهد، زیرا هدفتان نادرست است؛ شما فقط در پی بدست آوردن چیزهایی هستید که باعث خوشی و لذتتان می‌شود.^۴ شما همچون همسران بی‌وفایی هستید که به

باشید و مانند کشاورزی باشید که تا پاییز برای برداشت محصول پرارزش خود صبر می‌کند. ^۸ پس شما نیز صبر داشته باشید و یقین بدانید که خداوند بزودی باز خواهد گشت. ^۹ ای برادران، وقتی در مشکلات گرفتار می‌شوید، دیگران را مقصر ندانید و از ایشان شکایت نکنید تا خداوند نیز شما را محکوم نکند؛ زیرا او بزودی داوری عادلانه خود را آغاز خواهد کرد.

^{۱۰} صبر و بردباری را از انبیای خداوند بیاموزید. ^{۱۱} همه آنانی که در زندگی صبر و تحمل داشتند، خوشبخت شدند. «ایوب» یک نمونه از افرادی است که با وجود مشکلات و مصائب فراوان، صبر و ایمان خود را از دست نداد و خداوند نیز در آخر او را کامیاب ساخت، زیرا خداوند بسیار رحیم و مهربان است.

قسم نخورید

^{۱۲} مهم‌تر از همه، هیچگاه قسم نخورید، نه به آسمان و زمین و نه به هیچ چیز دیگر. اگر می‌گویید «بله»، سختان واقعاً بله باشد، و اگر می‌گویید «نه»، منظورتان واقعاً نه باشد، تا به این ترتیب گناهی از شما سر نزنند و مجازات نشوید.

قدرت دعا

^{۱۳} اگر در میان شما کسی گرفتار درد و رنج باشد، باید دعا کند. آنانی که دلیلی برای شکرگزاری دارند، باید برای خداوند سرودهای شکرگزاری بخوانند. ^{۱۴} اگر کسی بیمار باشد، باید از کشیشان کلیسا بخواهد که بیایند و برایش دعا کنند و بر پیشانی‌اش روغن بمالند و از خداوند برای او طلب شفا نمایند. ^{۱۵} اگر دعای ایشان با ایمان همراه باشد، بیمار شفا خواهد یافت؛ زیرا خداوند او را شفا خواهد بخشید، و اگر بیماری او در اثر گناه بوده باشد، گناه او نیز آمرزیده خواهد شد.

^{۱۶} نزد یکدیگر به گناهان خود اعتراف نمایید و برای یکدیگر دعا کنید تا شفا یابید. دعای صادقانه مرد درستکار، قدرت و تأثیر شگفت‌انگیز دارد.

انسان نمی‌داند فردا چه می‌شود

^{۱۳} گوش کنید ای تمام کسانی که می‌گویید: «امروز یا فردا به فلان شهر خواهیم رفت و یک سال در آنجا مانده، تجارت خواهیم کرد و سود کلانی خواهیم برد.» ^{۱۴} شما چه می‌دانید فردا چه پیش خواهد آمد؟ عمر شما مانند مه صبحگاهی است که لحظه‌ای آن را می‌توان دید و لحظه‌ای بعد محو و ناپدید می‌شود! ^{۱۵} پس، باید بگویید: «اگر خدا بخواهد، زنده خواهیم ماند و چنین و چنان خواهیم کرد.» ^{۱۶} در غیر اینصورت، شما مغرور و خودپسند هستید و به نقشه‌ها و برنامه‌های خود می‌بالید؛ و چنین شخصی هرگز نمی‌تواند خدا را خشنود سازد. ^{۱۷} پس، این را از یاد نبرید که اگر بدانید چه کاری درست است، اما آن را انجام ندهید، گناه کرده‌اید.

عاقبت کار ثروتمندان ظالم

۵ و اینک، شما ای ثروتمندان، توجه کنید! گریه و زاری نمایید، زیرا بلاهای وحشتناکی در انتظار شماست. ^۲ از هم اکنون، ثروتان تباه شده و لباس‌های گرانبهاتان را نیز بید خورده است. ^۳ شما در این دنیای زودگذر، طلا و نقره می‌اندوزید، غافل از اینکه با این کار، برای خود در روز قیامت مجازات ذخیره می‌کنید. زیرا همانگونه که طلا و نقره‌تان را زنگ خورده است، آتش نیز بدن شما را خواهد خورد. ^۴ گوش فرا دهید! به ناله کارگرانی که برای شما کار کرده‌اند، گوش دهید؛ کارگرانی که گولشان زده‌اید و مزدشان را نداده‌اید. ناله‌های ایشان تا به آسمان بالا رفته و به گوش خدای متعال رسیده است. ^۵ شما سالهای عمر خود را در این دنیا به خوشگذرانی و عیش و نوش گذرانید و مانند گوسفندان پرواری شده‌اید که برای روز ذبح آماده می‌باشند. ^۶ شما انسان بی‌گناه را که قادر به دفاع از خود نبود، محکوم کردید و کشتید.

صبر در زحمات

^۷ و اما شما ای برادران عزیز که برای بازگشت خداوند عیسی مسیح روزشماری می‌کنید، صبر داشته

شده و ایمان خود را از دست داده باشد، اما شخصی به او کمک کند تا بسوی حقیقت بازگردد،^{۲۰} این شخص که باعث بازگشت او بسوی خدا شده، بداند که جان گمشده‌ای را از چنگال هلاکت ابدی نجات داده و موجب آمرزش گناهان زیاد او شده است.

^{۱۷} «الیاس» انسانی بود همچون ما. با اینحال، هنگامی که با تمام دل دعا کرد که باران نبارد، برای مدت سه سال و نیم باران نبارید! ^{۱۸} و زمانی هم که دعا کرد تا باران بیاید، بارش باران آغاز شد و زمین محصول آورد.

^{۱۹} برادران عزیز، اگر کسی از راه راست منحرف